

CONSOLIDAREA ACHIZIȚIILOR PUBLICE DURABILE ÎN REPUBLICA MOLDOVA. REGLEMENTARE *VERSUS* APLICARE

Margarita DURBALĂ

CZU:351.712(478)

margarita.durbala@gmail.com

The master's thesis „Strengthening sustainable public procurement in the Republic of Moldova. Regulation versus Implementation” explores the challenges and discrepancies in implementing sustainable public procurement in Republic of Moldova. Sustainable public procurement is crucial for promoting sustainable development, protecting the environment, and achieving economic growth. Nevertheless, there exists a disparity between the regulations and their practical implementation. The thesis analyses the implementation of sustainable procurement regulations in Republic of Moldova, examines obstacles and best practices from other countries, and proposes measures to improve sustainable procurement outcomes. The practical implementation of sustainable public procurement requires collaboration and commitment from all stakeholders to ensure responsible and transparent procurement practices that contribute to the sustainable and responsible development of the country.

Actualitatea și importanța tezei de master „Consolidarea achizițiilor publice durabile în Republica Moldova. Reglementare *versus* aplicare” este evidentă din mai multe perspective. În primul rând, dezvoltarea durabilă reprezintă un obiectiv global important și urgent. Republica Moldova, ca și alte țări, se confruntă cu provocări majore în ceea ce privește protecția mediului, eficiența resurselor, schimbările climatice, dezvoltarea socială și economică durabilă. Achizițiile publice durabile reprezintă o modalitate-cheie de a promova și implementa principiile dezvoltării durabile în practica guvernamentală și în societate. În al doilea rând, Republica Moldova, ca stat aspirant la aderarea la Uniunea Europeană, trebuie să se alinieze la standardele și cerințele Uniunii Europene în ceea ce privește achizițiile publice durabile. În al treilea rând, promovarea achizițiilor publice durabile în Republica Moldova poate avea beneficii semnificative în multiple domenii. Prin achiziționarea de bunuri și servicii durabile se poate reduce impactul asupra mediului, se pot îmbunătăți condițiile sociale și de muncă, se poate sprijini dezvoltarea economiei verzi și inovatoare și se poate asigura utilizarea eficientă a resurselor publice.

Totuși, există o discrepanță între reglementarea și aplicarea achizițiilor publice durabile în Republica Moldova. Astfel, în teza de master este prezentat în ce măsură reglementările privind achizițiile durabile sunt implementate și respectate în Republica Moldova, sunt analizate obstacolele și provocările în aplicarea acestor reglementări. De asemenea, sunt examinate și bunele practici din alte țări în ceea ce privește

achizițiile durabile și modul în care Republica Moldova poate învăța și adopta aceste practici pentru a îmbunătăți rezultatele achizițiilor publice durabile.

Achizițiile publice durabile reprezintă un concept complex, care implică integrarea aspectelor economice, sociale și de mediu în procesul de achiziție a entităților publice. Este esențială înțelegerea și aplicarea criteriilor de durabilitate în selecția și achiziționarea bunurilor, serviciilor și lucrărilor, luând în considerare impactul asupra mediului și factorii sociali și economici.

Obiectivele în domeniul achizițiilor publice durabile variază de la nivel național la nivel internațional, dar au în comun promovarea dezvoltării durabile și protecția mediului. La nivel național, obiectivele achizițiilor publice durabile includ reducerea emisiilor de carbon, utilizarea eficientă a resurselor, promovarea economiei circulare și a inovației eco-eficiente. La nivel internațional, se urmărește implementarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă și atingerea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă prin intermediul achizițiilor publice durabile.

Achizițiile publice durabile constituie un instrument important pentru a atinge obiectivele politicii de mediu legate de schimbările climatice, utilizarea resurselor, consumul și producția durabile. Deși beneficiile achizițiilor publice durabile sunt larg recunoscute și autoritățile responsabile depun mult efort în promovarea lor, achizițiile publice durabile rămân un instrument voluntar. În mod inevitabil, acest lucru subminează succesul și beneficiile potențiale ale acestui instrument.

Achizițiile publice durabile joacă un rol central în promovarea dezvoltării durabile, protejarea mediului și creșterea sustenabilă a economiei. Prin intermediul achizițiilor publice durabile se stimulează inovația ecologică, se încurajează dezvoltarea și implementarea de soluții eco-eficiente și se contribuie la reducerea emisiilor de carbon.

Republica Moldova dispune de un cadru legislativ primar bine dezvoltat în domeniul achizițiilor publice, care abordează și aspectele de durabilitate, însă este necesară adoptarea cadrului legislativ secundar. Reglementările interne prevăd cerințe minime și obligații pentru entitățile publice în ceea ce privește achizițiile publice durabile.

La nivel internațional există o serie de instrumente și acorduri care promovează achizițiile publice durabile. Analiza comparativă a legislației relevante în domeniul achizițiilor publice durabile, atât la nivel național, cât și internațional, relevă variații și diferențe semnificative în abordarea și aplicarea acestora. Există state care au adoptat reglementări mai avansate și mai detaliate în privința achizițiilor publice durabile, oferind exemple de bune practici și soluții inovatoare.

Procesul de achiziții publice durabile reprezintă etapele și procedurile prin care autoritățile publice achiziționează bunuri, servicii și lucrări cu un accent deosebit pe criteriile și cerințele de durabilitate. Procesul de achiziții publice durabile implică etapele obișnuite ale procesului de achiziție, cum ar fi planificarea, selecția operatorilor economici, evaluarea ofertelor și contractarea, dar cu o focalizare suplimentară asupra criteriilor și cerințelor de durabilitate.

Implementarea achizițiilor publice durabile în Republica Moldova se confruntă cu anumite provocări. Provocările în implementarea achizițiilor publice durabile

includ lipsa de conștientizare și capacități în domeniu, lipsa datelor și informațiilor relevante, precum și dificultățile de evaluare și monitorizare a criteriilor de durabilitate. Asigurarea transparenței, evitarea practicilor corupte și promovarea unei culturi de achiziții publice durabile sunt alte provocări cu care se confruntă implementarea eficientă.

Pentru a pune în aplicare achizițiile publice durabile în Republica Moldova, este necesară adoptarea și implementarea unor măsuri specifice. Aceste măsuri pot include: actualizarea, consolidarea și îmbunătățirea cadrului legal; dezvoltarea și promovarea unor instrumente practice; promovarea aplicării coerente a criteriilor de durabilitate; monitorizarea și evaluarea performanțelor; creșterea capacității și formarea profesională; instituirea stimulentei și recunoașterii pentru autoritățile contractante și operatorii economici care demonstrează angajament și excelență în implementarea achizițiilor publice durabile; promovarea transparenței și accesului la informații; promovarea unei culturi a responsabilității și a achizițiilor sustenabile; promovarea parteneriatelor și colaborării între diferitele părți interesate, inclusiv autorități contractante, operatori economici, societatea civilă și mediul academic. Totodată, este important să se promoveze parteneriatele și colaborările între autoritățile noastre și organizațiile internaționale, pentru a beneficia de expertiză și a promova schimbul de bune practici în domeniul achizițiilor publice durabile.

Implementarea cu succes a achizițiilor publice durabile în Republica Moldova necesită eforturi continue, angajament și colaborare între toți actorii implicați, în vederea promovării unei dezvoltări durabile și responsabile a țării. Se evidențiază că există o nevoie stringentă de a îmbunătăți implementarea și respectarea reglementărilor privind achizițiile durabile în Republica Moldova. Deși s-au înregistrat progrese în introducerea criteriilor de sustenabilitate în legislație, există încă provocări în aplicarea lor în practică și există o discrepanță între reglementare și aplicarea efectivă.

Cu toate acestea, este esențial să continuăm eforturile de consolidare a achizițiilor durabile în Republica Moldova. Implementarea eficientă a criteriilor de sustenabilitate poate aduce beneficii semnificative, cum ar fi protejarea mediului, utilizarea eficientă a resurselor, promovarea inovației și crearea unui cadru de achiziții publice responsabil și transparent.

Astfel, consolidarea achizițiilor durabile în Republica Moldova necesită un angajament puternic și o abordare integrată, astfel încât să putem construi un sistem de achiziții publice durabile, care să contribuie la dezvoltarea sustenabilă și responsabilă a țării noastre.

Recomandat
Carolina CATAN, dr., lector univ.